

Buitenland

WERELD

Apollo 11 disease (acute hemorrhagische conjunctivitis). In juni 1969 beschreven CHATTERJEE e.a. in Accra, de hoofdstad van Ghana, een epidemie van een tot dusverre onbekende oogontsteking, die zij „epidemische hemorrhagische conjunctivitis” noemden. Omdat dit samenviel met de landing van de Apollo 11 op de maan, kreeg de ziekte de bijnaam van „Apollo 11 disease”. Drie jaar later had de ziekte zich epidemisch tot in Japan uitgebreid, waar de oogartsen haar de naam „acute hemorrhagische conjunctivitis” (AHC) gaven, omdat de incubatietijd kort was (24 uur), en de aandoening een snel beloop nam, met als voornaamste symptoom subconjunctivale bloedingen. In het *American Journal of Epidemiology* (mei, bl. 383) beschrijft REISAKU KONO, die in 1971 een „nieuw” picornavirus als oorzakelijk agens van de oogontsteking had geïdentificeerd, hoe de ziekte zich vervolgens pandemisch heeft uitgebreid; alleen Amerika en Australië zijn tot dusverre ervan verschoond gebleven. In 1970 had de ziekte Indonesië bereikt, in 1971 Japan, India, Noord-Afrika, Moskou; in 1972 en 1973 waren er in Londen en Rotterdam kleine explosies. Het agens staat tegenwoordig als enterovirus type 70 geclassificeerd bij het WHO International Reference Centre for Enteroviruses. Afgezien van influenza is er in de laatste tijd geen vergelijkbare uitbreiding van een nieuw virus geweest. De mogelijkheid is niet uitgesloten dat het virus afkomstig is uit een dierlijk reservoir; het is mogelijk dat een dierlijk picornavirus „gehumaniseerd” is geworden en vervolgens de pandemische AHC heeft te weeggebracht.

DUITSLAND (B.R.)

Verplichte ziekteverzekering studenten. De Bondsdag heeft op 23 mei jl. een wetsvoorstel aangenomen dat bepaalt dat alle studenten en practicanten verplicht zijn een ziekteverzekering te sluiten bij een particuliere maatschappij of bij een staatsziekenfonds. (*Dtsch. Ärztbl.*, 12 juni bl. 1809.)

GROOT-BRITTANNIË

Narcose tijdens tandheilkundige ingrepen. De nieuwe voorzitter van de General Dental Council, Mr. RODNEY SWISS, heeft in een toespraak uitgeweid over „dental anaesthesia”, zulks naar aanleiding van de in de algemene pers verschenen berichten over sterfgevallen tijdens „dentale” narcose. Hij zei met nadruk dat een tijdens tandheilkundige ingrepen uitgevoerde narcose de volle aandacht vereist van een „qualified person”. Het is onverantwoord te achten, dat de tandarts zelf de narcose toedient; dit is alleen in noodgevallen toelaatbaar. „A dental practitioner who does not take sensible precautions may be found to have been negligent in law and his actions or omissions could constitute infamous or disgraceful conduct in a professional respect.” „A practitioner who regularly administers general anaesthetics single-handed for conservative work is, in my view, acting inexcusably.” (*Brit. med. J.*, 24 mei bl. 453.)

VERENIGDE STATEN

Overzicht betreffende abortus. Het Institute of Medicine, deel uitmakend van de National Academy of Sciences, heeft

een omvangrijk rapport uitgebracht over de uitwerking die de legalisering van abortus heeft gehad. Zoals te verwachten was, wordt de indruk bevestigd dat door de liberalisatie van de abortus vele vrouwenlevens behouden zijn gebleven, omdat een groot aantal abortus nu wordt uitgevoerd in goed geoutilleerde klinieken in plaats van in de „offices of backstreet practitioners” of via zelf-inductie door de vrouw zelf. In 1973 werden 29.000 méér wettelijk toegestane abortus uitgevoerd dan in 1972, maar het aantal (bekend geworden) sterfgevallen daalde van 128 in 1970 naar 47 in 1973. Men schat dat 70 pct van de vrouwen die thans langs wettige wegen een abortus hebben ondergaan, zonder deze geoorloofde behandelwijze de abortus langs illegale weg zouden hebben laten uitvoeren. Het rapport vermeldt zeer vele bevindingen. De moedersterfte bij abortus in het eerste trimester is laag: 1,7 per 100.000 abortus, dat is veel lager dan de moedersterfte bij baringen à terme (14 per 100.000 levende vaginale geboorten) en ook veel lager dan de sterfte bij verwijdering van tonsillen en adenoiden (5 doden per 100.000 operaties). Het risico van abortus in het tweede semester is veel groter: 12,2 doden per 100.000 abortus. Het risico stijgt per week: bij 8 weken zwangerschap is de sterftkans minder dan 0,5/100.000, tussen 9 en 10 weken 1,7; bij 11 à 12 weken 4,2; bij 16-20 weken zijn er meer dan 17 doden per 100.000 abortus. De beschikbare gegevens „suggest that the introduction of non-restrictive abortion laws in the U.S. has not lead to any documented decline in demand for contraceptive services”.

Het rapport *Legalized Abortion and the Public Health*, No. IoM 75-02, is verkrijgbaar bij het Institute of Medicine, 2102 Constitution Avenue NW, Washington DC 20418. (*Nature*, 5 juni bl. 439.)

ZUID-AFRIKA

Artsen en tandartsen. In een editorial van het *Suid-Afrikaanse Mediese Tydskrif* (10 mei bl. 799) wordt erop gewezen dat tandartsen in wezen geneeskundige specialisten zijn. Gewoonlijk is er een goede samenwerking tussen de arts en de tandarts, en er zijn superspecialismen die in beide disciplines wortelen: kaakchirurgie, orthodontie. „As die oor-, neus- en keelspecialiste, die oogartse en die ander engere spesialiteiten almal dokters is... waarom word die tandartse uitgesonder en in 'n ander kamp geja?” Mischien is daar een reden voor, zoals in het geval van de chirurgen, die tientallen jaren geen deel van het geneeskundige beroep hebben uitgemaakt, voornamelijk wegens historische overwegingen. „Een ding weet ons: sou die tandheilkundige en mediese beroepe dalk saamsmelt, sal dit ten minste tot gevolg hê dat die groot mondvul van die huidige Wet op Geneeshere, Tandartse en Aanvullende Gesondheidsdienste-beroepe ietwat meer van 'n koubare formaat aanneem.”

M. M. HILFMAN

Binnenland

Academische Raad verwerpt beperking medicijnenstudie. — De Academische Raad is het niet eens met de plannen van staatssecretaris KLEIN van Onderwijs, in het komende studiejaar minder medicijnen-studenten toe te laten dan de uni-